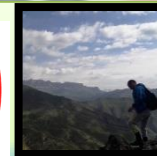

ÜLKELERİN NÜFUS POLİTİKALARI

irfanlandiya_cografya

www.irfanakar.com

İrfan Akar

SUNUM İÇERİĞİ

Nüfus Politikası

Nüfus Poltikası
Türleri

Ülkelerin
uyguladıkları Nüfus
Politkaları

Ülkelerin
uyguladıkları Nüfus
Politkaları Sonuçları

NUFUS POLİTİKALARI

Nüfus Artış Hızını
Azaltmak

Geri kalmış olan Ülkeler

Hindistan, Endonezya,
Bangladeş, Nijerya

Nüfus Artış Hızını
Yükseltmek

Gelişmiş Ülkeler

Fransa, Almanya,
Kanada, Rusya

Nüfusu Korumak ve
Niteliğini İyileştirmek

Gelişmekte olan Ülkeler

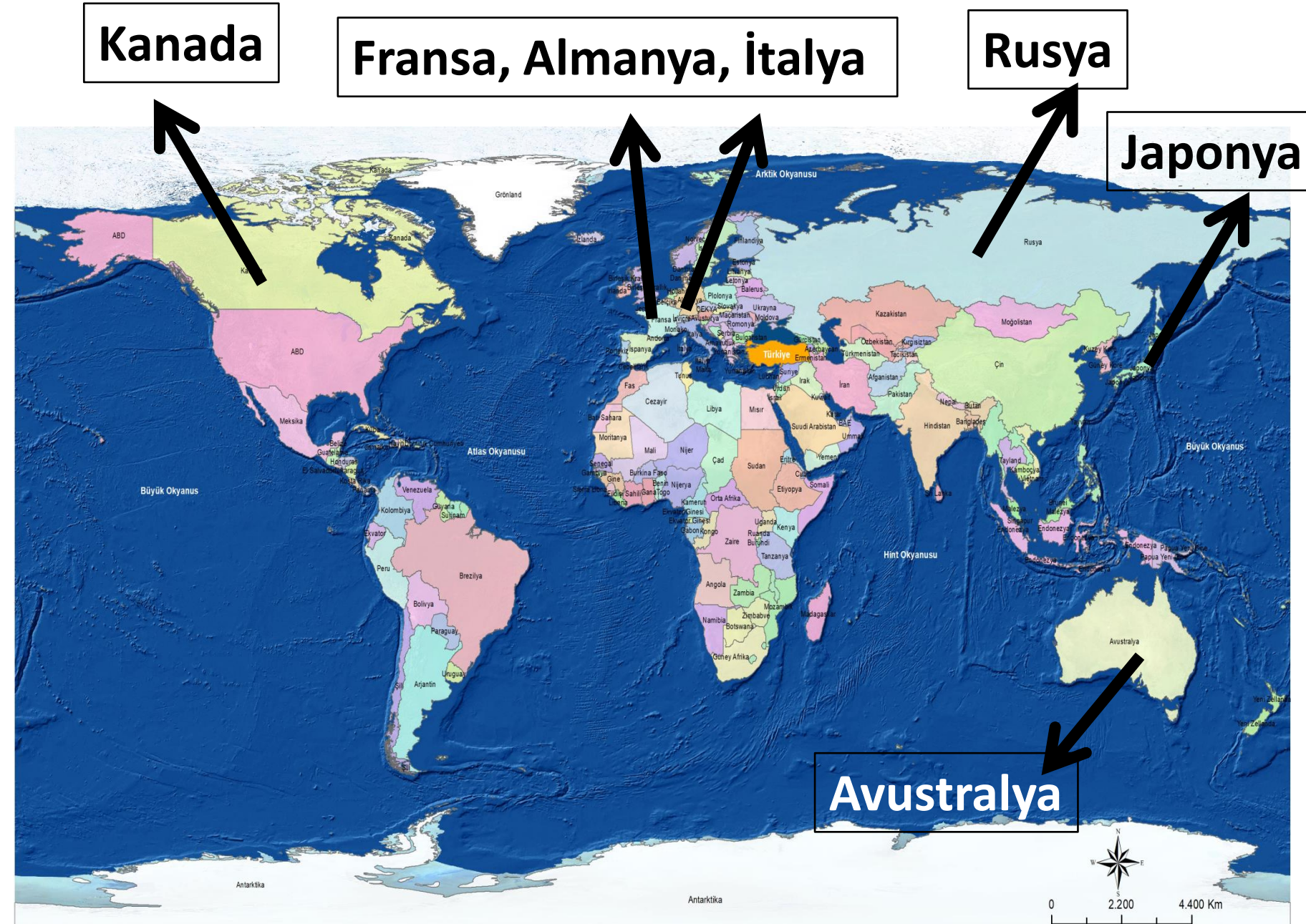
Meksika, Arjantin, Güney
Afrika Cumhuriyeti

Nüfusun miktarına ve niteliğine yönelik alınabilecek önlemlerin tümüne nüfus politikası denir.

Nüfus politikaları, uzun süreçlere yayılan uygulamalardır. Geçmiş dönemlerde salgın hastalıklar ve savaşlar sonucu azalan nüfusu dengelemek amacıyla uygulanırken günümüzde ülkelerin sahip olduğu ekonomik gelişmişlik seviyelerine göre şekillenmektedir.

Nüfus Artış Hızını Yükseltmek

- Sahip olunan kaynaklara oranla nüfusun az olması
- Ekonomik büyümeye oranla nüfus artış hızının düşük olması
- Sosyal ve ekonomik yönden belli bir gelişmişlik seviyesine ulaşan ülkelerde nüfus artış hızının çok yavaşladığı görülür.
- Bu durumu sorun olarak gören ülkeler nüfus artış hızını yükseltmeyi amaçlar.

JAPONYA NÜFUS POLİTİKALARI

Nüfusu: 122 milyon (2023)

Başkenti: Tokyo

Bulunduğu kıta: Asya

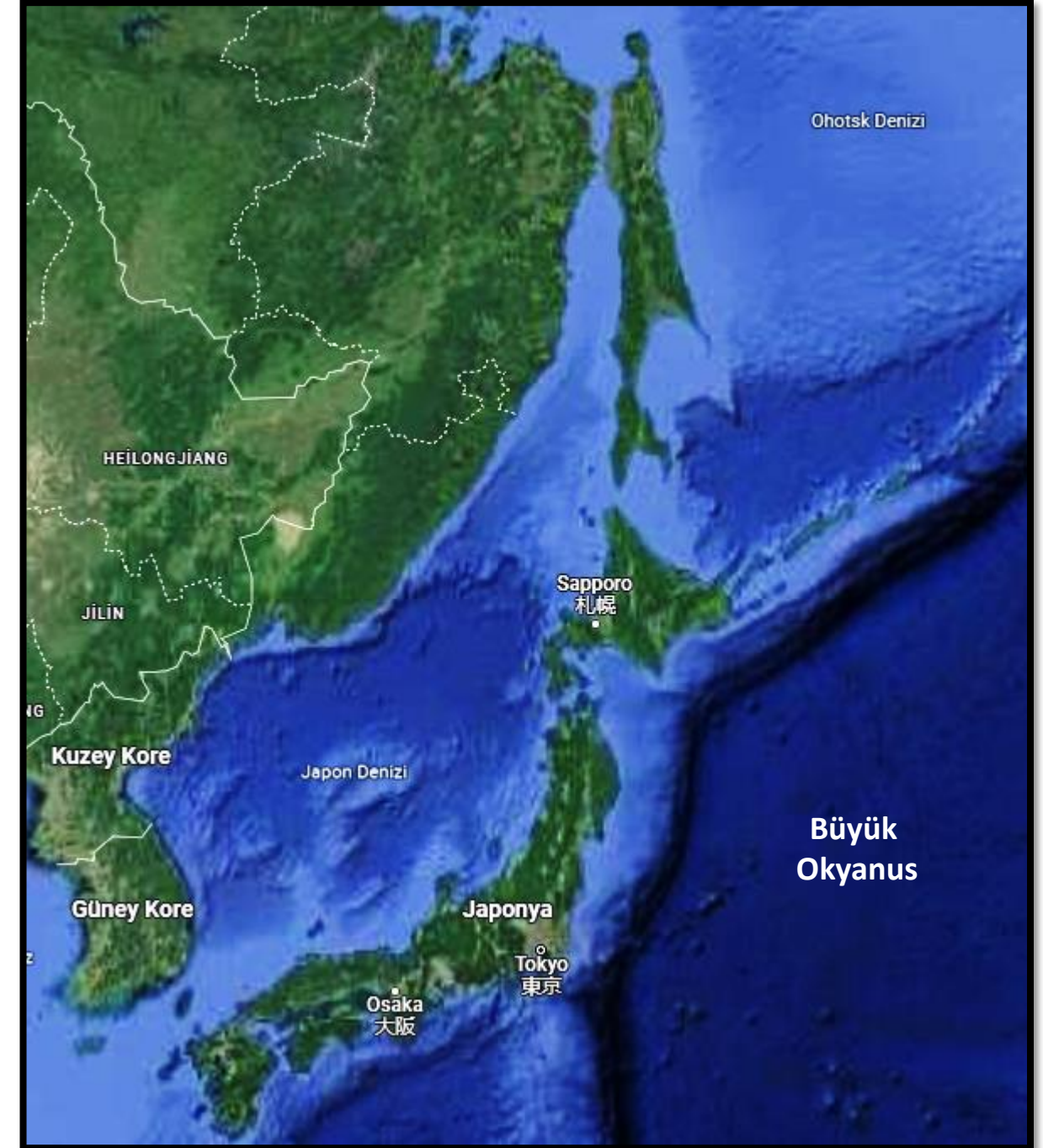
Alanı: 377 899 km²

Nüfus yoğunluğu (km²): 335

Göçmenlerin ülke nüfusuna oranı: %1,2

Dünyanın en fazla nüfusa sahip 11.

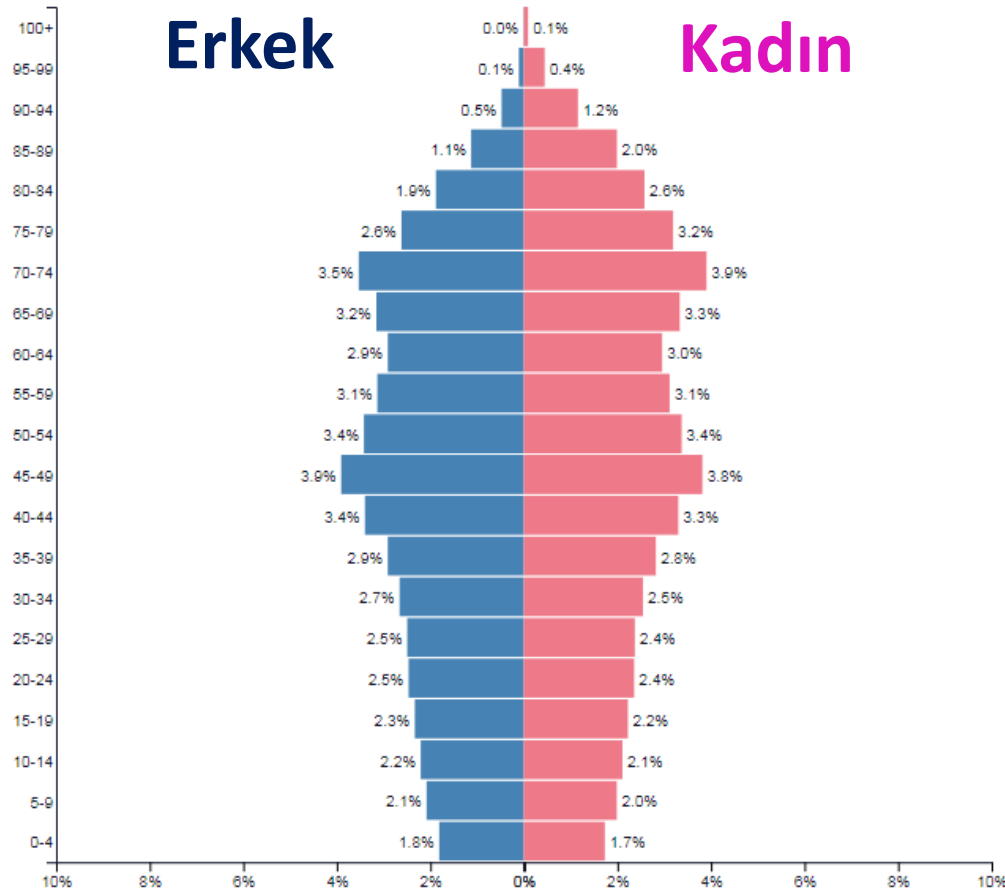
ülkesi

Japonya'da nüfus politikaları üç dönem hâlinde incelenebilir.

1. Dönem=Arttırmaya Yönelik+

19. yüzyılın tamamıyla 20. yüzyılın başlarını kapsayan bu dönemde Japon liderler, aileleri çok çocuklu olmaları konusunda teşvik ederek aile planlamasına karşı çıkmışlardır. Bu politikalar sonucunda nüfus artış hızı %10'un üzerine çıkmış ve nüfus miktarı da istikrarlı bir şekilde artmıştır.

Japonya'nın Nüfus Piramidi (2022)

2. Dönem=Azaltmaya Yönelik --

Japonya, II. Dünya Savaşı'ndan sonra hızlı bir ekonomik kalkınma sürecine girmiştir.

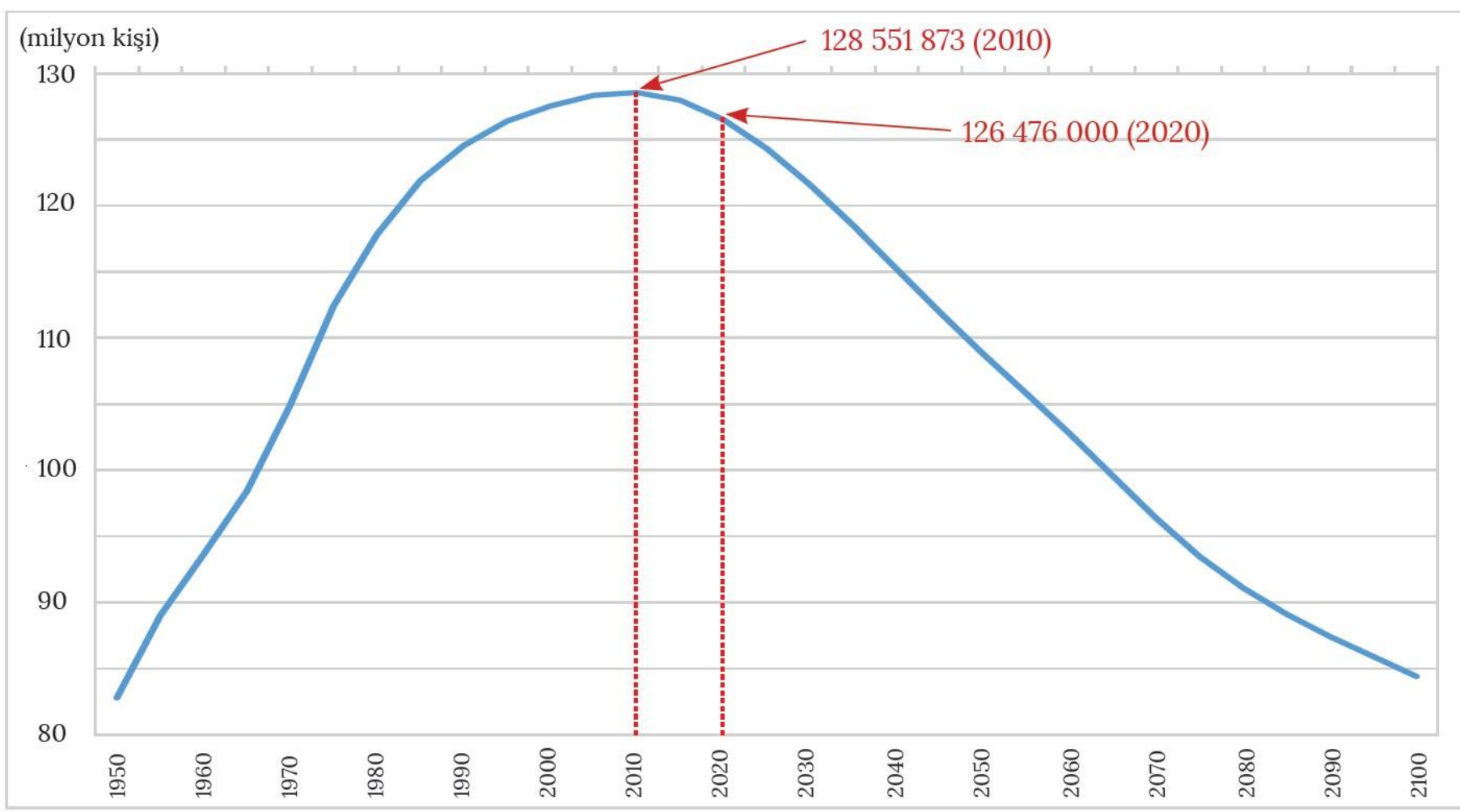
- Teknolojik imkânlar
- Sağlık hizmetlerinin iyileşmesi

doğum oranlarının daha fazla artmasına, ölüm oranlarının azalmasına ve ortalama yaşam süresinin uzamasına neden olmuştur.

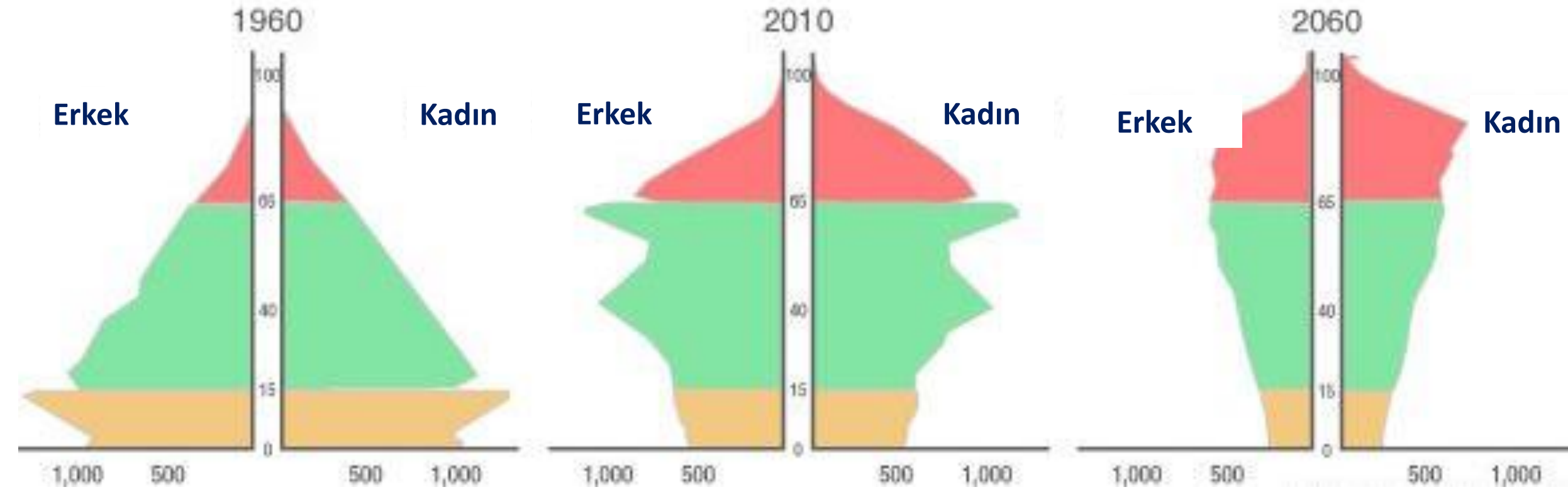
II. Dünya Savaşı sonrasında ülkelerine dönen Japonlar nüfus artışı hızının yılda %20'ye yükselmesine neden olmuştur. Nüfus artış hızı beklenenden çok fazla olunca 1950'li yıllardan itibaren nüfus artış hızını azaltmaya yönelik politikalar uygulanmaya başlanmıştır. 1980'li yılların başında nüfus artış hızı %10'un altına düşmüştür.

3. Dönem=Arttırmaya Yönelik +

1990'lı yıllara gelindiğinde nüfus artış hızındaki düşüş devam etmiş nüfus politikaları değişmiştir. Bu nüfus politikaları; evlilikleri teşvik ediyor, çocuk sahibi olan ailelere çocuk yetiştirme konusunda danışmanlık hizmeti sağlayarak doğum oranlarını artırmayı amaçlıyordu. Nüfus artış hızını yükseltmek için uygulanan politikalar, nüfus artış hızındaki düşüşe çok fazla engel olamamıştır. 2000'li yılların başlarında nüfus artış hızı durma noktasına gelmiş ve 2010 yılında ise ilk kez nüfus miktarı azalmaya başlamıştır. Günümüzde yaklaşık 126 milyon nüfusa sahip olan Japonya'nın, nüfus miktarının azalmaya devam ederek 2050 yılında 110 milyonun, 2100 yılında ise 85 milyonun altına düşeceği tahmin edilmektedir.

**Geçmişten günümüze
Japonya'nın nüfusu ve
gelecekteki nüfus
projeksiyonu (BM).**

Japonya'da 65 Yaş ve üzeri Nüfus Oranı :

1950 %4,9

2019 yılında % 28

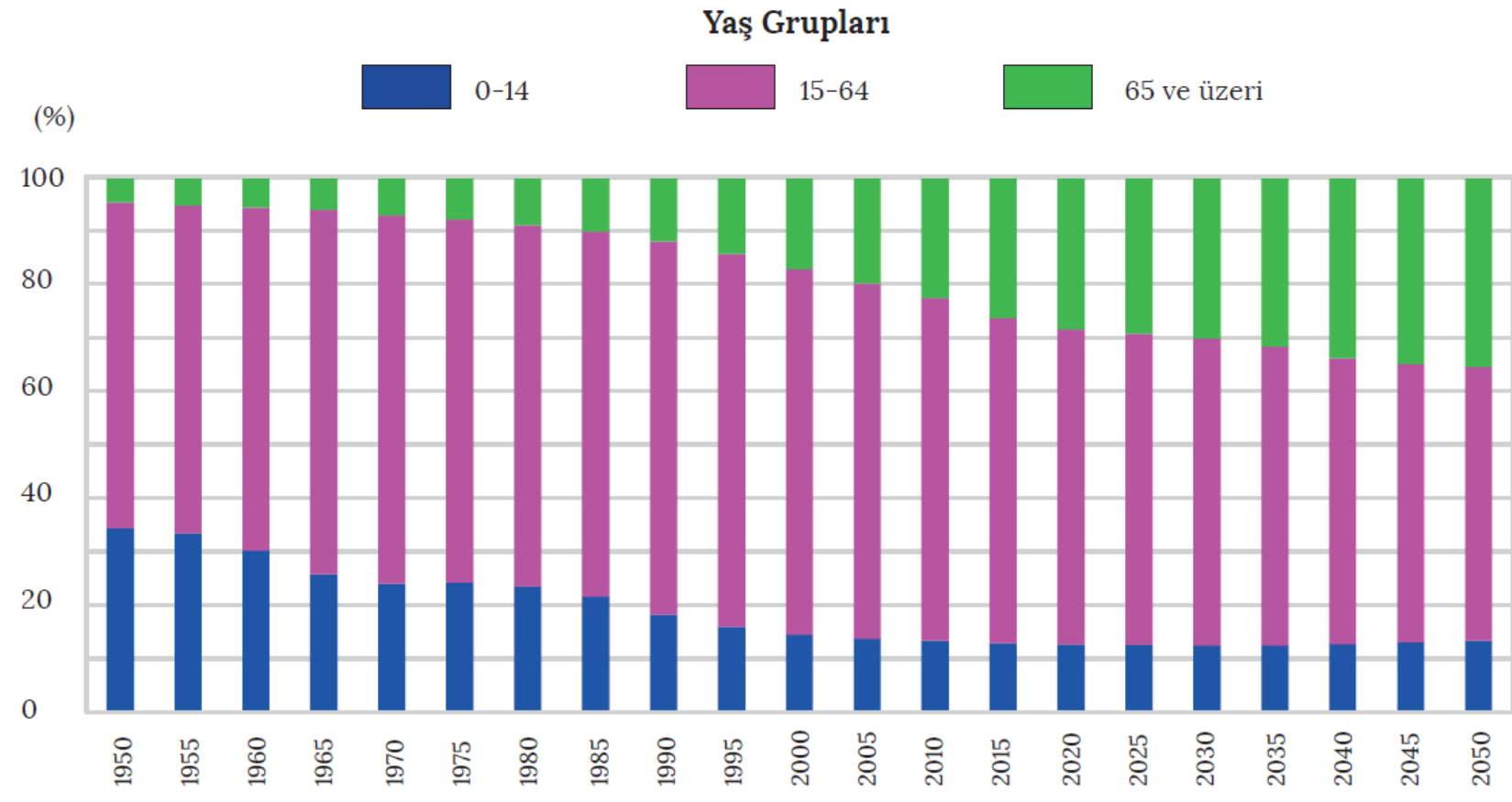
2050 %35,6'ya çıkacağı tahmin edilmektedir.

Dünyada en fazla yaşlı nüfusa sahip ülke Japonyadır.

Gelişmiş ülkelerde yaşlı nüfus fazladır.

Japonya'da nüfusun yaş gruplarına dağılımı (BM 1950-2050)

RUSYA FEDERASYONU

Nüfusu: 146 (2023)

Başkenti: Moskova

Resmi Dili: Rusça

Din: Hristiyanlık

Alanı: 17.075.400 km²

Bulunduğu kıta: Asya

Dünyanın en fazla nüfusa sahip

9. ülkesi

Yüz ölçümü bakımından yeryüzünün en büyük ülkesidir.

21 Özerk cumhuriyetten oluşmaktadır.

RUSYA'NIN NÜFUS POLİTİKALARI

Rusya'da 1914 ile 1922 yılları arasında Birinci Dünya Savaşı ve 1917'de gerçekleştirilen Sovyetler Devrimi nedeniyle çok sayıda insan yaşamını yitirmiş ve bu dönemde yoğun bir şekilde göç olayı yaşanmıştır. Devrimden sonraki süreçte, "Doğuran kadın olduğu için kaç çocuğa sahip olunacağı kararı da kadına aittir." görüşü benimsenmiştir. Ülkede 1910'da binde 16,7 olan doğal nüfus artışı, 1926'da binde 23,4'e yükselmiştir.

Ülkedeki nüfus artış hızı:

1910'da binde 16,7

1926'da binde 23,4

1950'de binde 16,8

1960'ta binde 15,8

1970'te binde 5,9

1990'da ise binde 2,2

1992'de eksi değere düşmüş (binde -1,5) bu tarihten 2009'a kadar geçen süreçte Rusya'da nüfus artış hızı artı değere yükselmemiştir.

. Savaş sonrasında Rusya'da nüfus artış hızının artırılmasına yönelik politikalar benimsenmiştir.

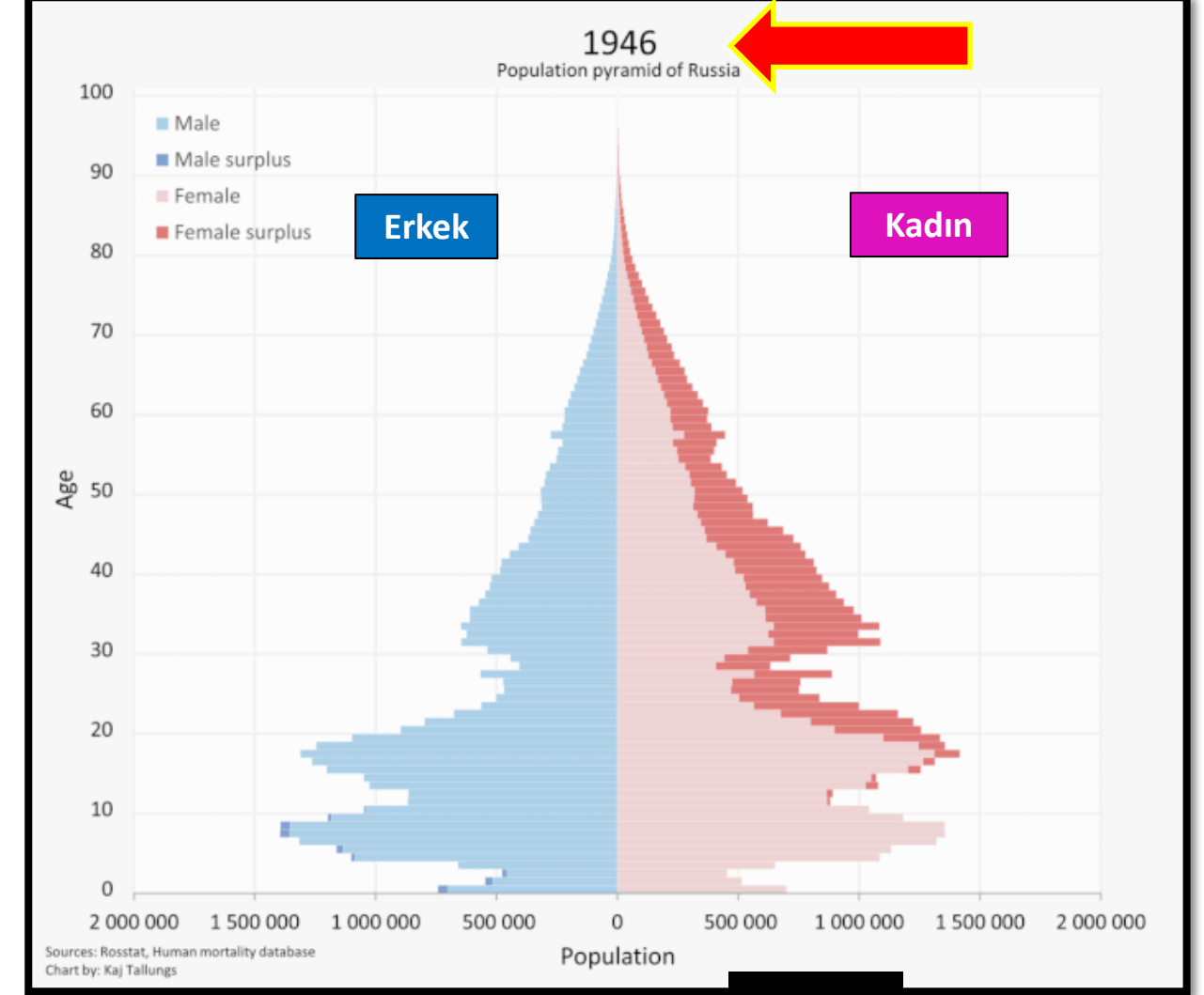
Rusya'da bazı yıllara ait doğum ve ölüm oranları ile doğal nüfus artış hızı

Yıllar	Doğum Oranı (Binde)	Ölüm Oranı (Binde)	Doğal Nüfus Artışı (Binde)
1910	43,9	27,2	16,7
1926	44,7	21,3	23,4
1940	33	20,6	12,4
1950	26,9	10,1	16,8
1960	23,2	7,4	15,8
1970	14,6	8,7	5,9
1980	15,9	11	4,9
1990	13,4	11,2	2,2
2000	8,7	15,4	-5,5
2008	12,4	14,2	-1,8
2015	18	13	5

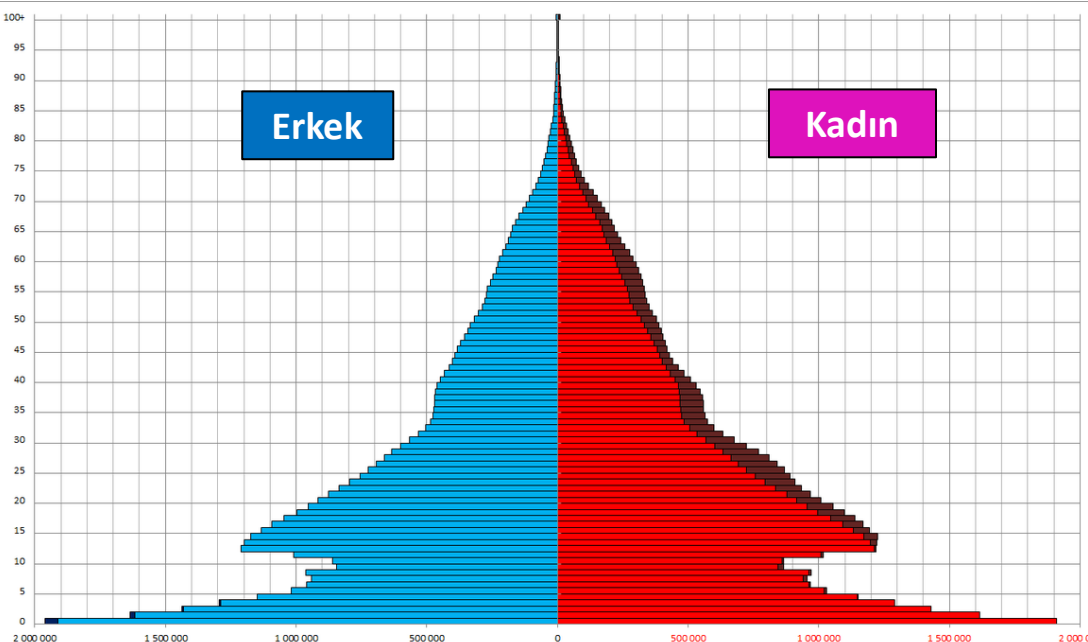
Rusya nüfusu 1992 ile 2008 yılları arasında azalmıştır. Rusya nüfustaki bu azalmanın önlenmesi, sağlık ve yaşam standartlarının yükseltilmesi için belirli hedefler oluşturmuştur. Bu çalışmalar yetersiz kalınca doğum oranının artırılması, ölüm oranının azaltılması hedefi doğrultusunda 2007'de bir dizi uygulama hayata geçirilmiştir. **Bu uygulamalar şunlardır:**

- Doğum sonrası ilk 18 ay boyunca verilen devlet desteği iki kattan fazla artırılmıştır.
- Tek çocuklu ailelere verilen 1.500 ruble, iki çocuklu aileler için 3.000 rubleye çıkarılmıştır.
- Doğum yapan annenin maaşının %40'ından fazlası 18 ay devlet tarafından karşılanmıştır.
- Evlatlık edinen ailelere maddi destek sağlanmıştır.
- İki ve daha fazla çocuklu ailelere 10.000 Amerikan doları kredi sağlanmıştır.

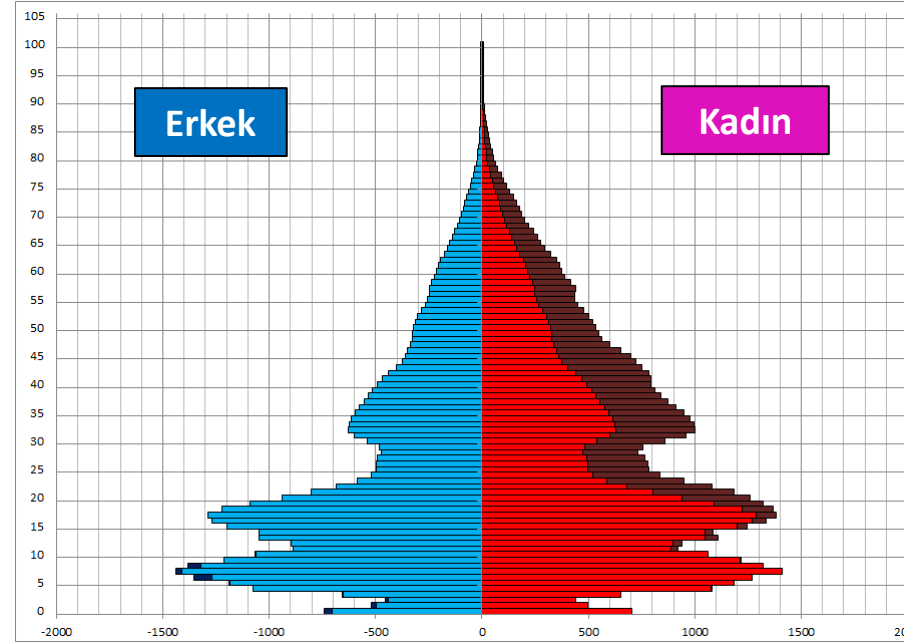
2023 Nüfus artış oranı -0,39

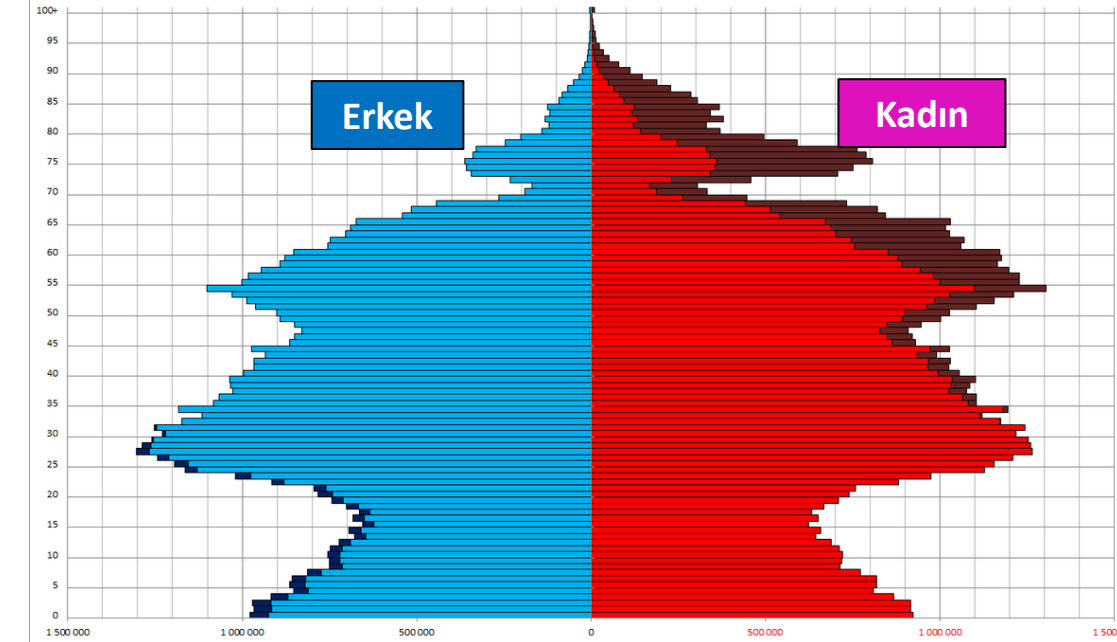
1927

1946

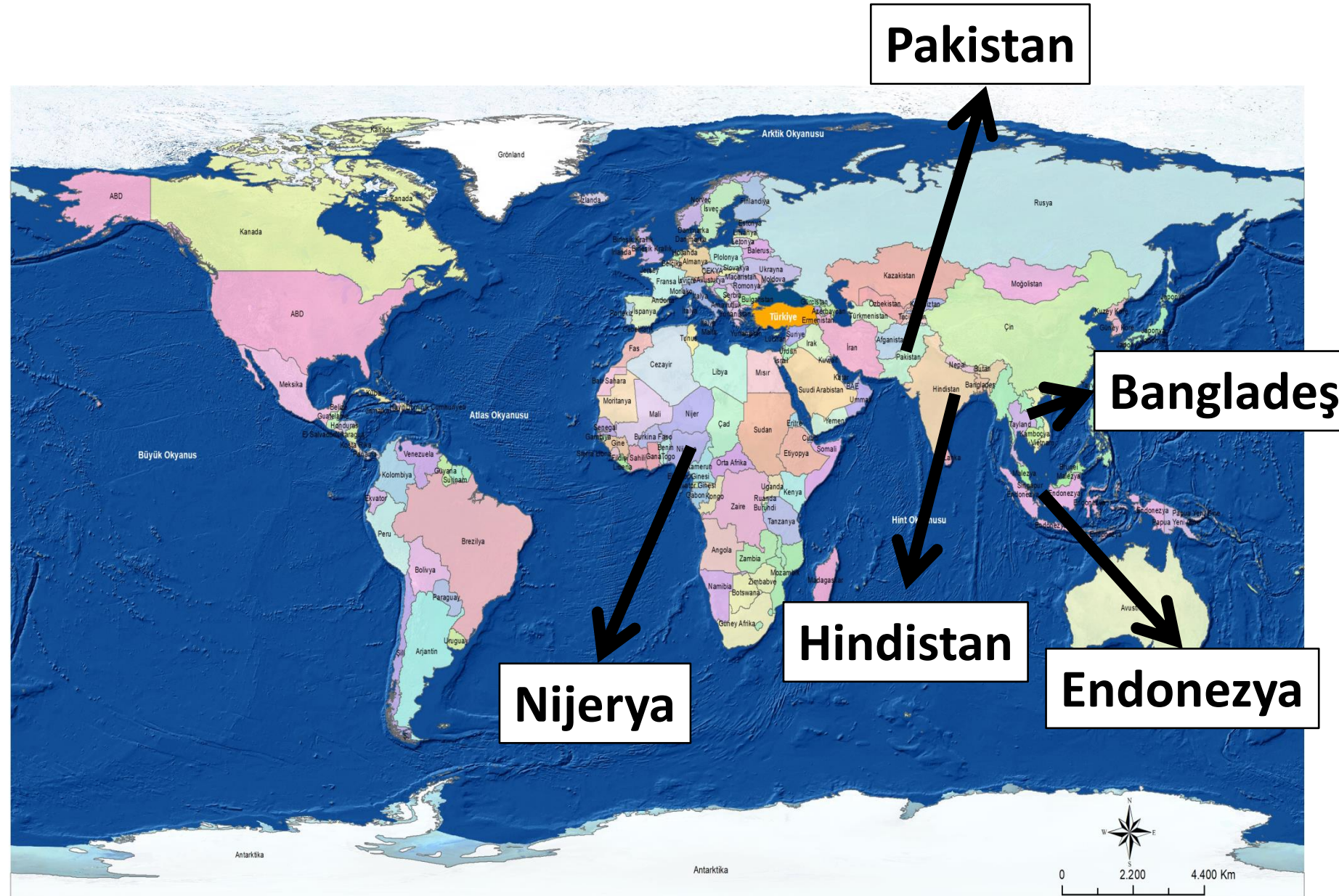

2021

Nüfus Artış Hızını Azaltmak

Sahip olunan kaynaklara oranla nüfus miktarının çok fazla olduğu ya da ekonomik büyümeye oranla nüfus artış hızının çok yüksek olduğu yerlerde uygulanan nüfus politikasıdır. Genel olarak az gelişmiş ülkelerin uyguladığı bu nüfus politikası ile yaşam standartlarının yükseltilmesi amaçlanır. Günümüzde

HİNDİSTAN

Nüfusu: 1 milyar 428 milyon 627 bin 663 (2023)

Başkenti: Yeni Delhi

Resmi Dili: Hintçe, İngilizce

Din: Hinduizm

Alanı: 3.287.000 km²

Bulunduğu kıta: Asya

ÇİNİ GERİDE BIRAKARAK DÜNYANIN EN

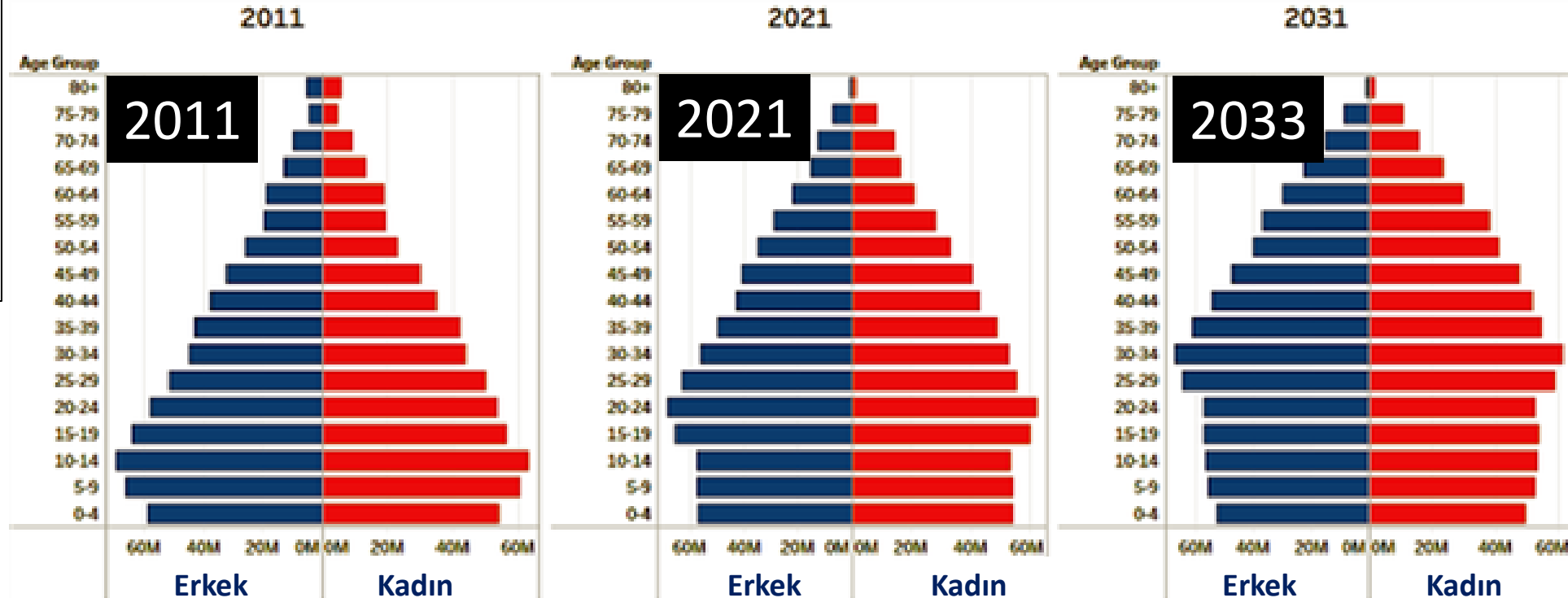
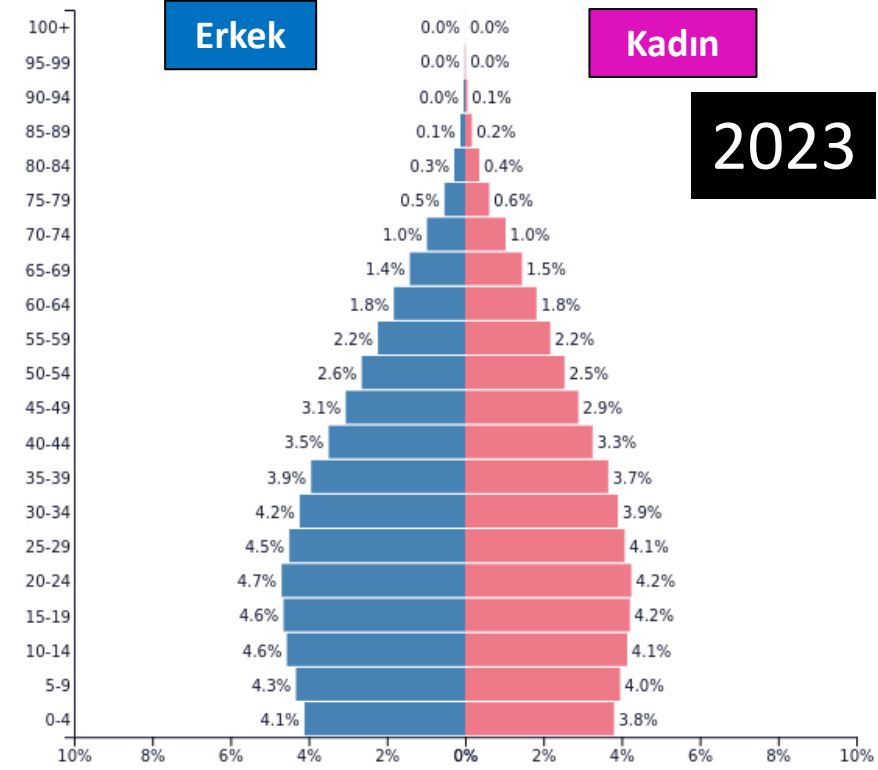
KALABALIK ÜLKESİ OLDU

HİNDİSTAN'DA NÜFUS POLİTİKALARI

- ✓ Hindistan, uzun süre İngiliz sömürgesi olmuştur.
- ✓ İngilizlerin ülkede egemen olduğu on dokuzuncu yüzyılın sonlarında doğum ve ölüm oranları yüksekti.
- ✓ Ülkede kıtlık ve salgın hastalıklardan dolayı nüfus artış hızı düşüktü.
- ✓ Ülkedeki nüfus artış hızı **1920'lerde binde 10 civarındaydı.**
- ✓ Sağlık alanındaki ilerlemeler sayesinde ölüm oranları düştü. Nüfus artış hızı arttı.
- ✓ Yıllık nüfus artış hızı **1970'li yıllarda binde 22'ye ulaştı.**

Hindistan'da bazı eyaletlerde üçten fazla çocuğu olan ailelere zorunlu kısırlaştırma uygulaması yapılmıştır. Bu uygulamalar, bazı eyaletlerde başarılı olmuşsa da ülke genelinde **ortak bir nüfus politikası uygulanmadığı için bu konuda önemli bir gelişme sağlanamamıştır.** Hindistan, hâlen nüfusu ve nüfus artış hızı fazla olan ülkelerdendir.

ENDONEZYA CUMHURİYETİ

Nüfusu: 277 milyon (2020)

Başkenti: Cakarta

Resmi Dili: Endonezce

Din: İslamiyet

Alanı: 1.905.000 km²

Bulunduğu kıta: Asya

Dünyanın en kalabalık 4. ülkesi

ENDONEZYA'NIN NÜFUS POLİTİKALARI

NÜFUS ARTIŞ HIZI: 1970'e kadar Nüfus artış hızını arttırmaya yönelik politikalar izlenmiştir.

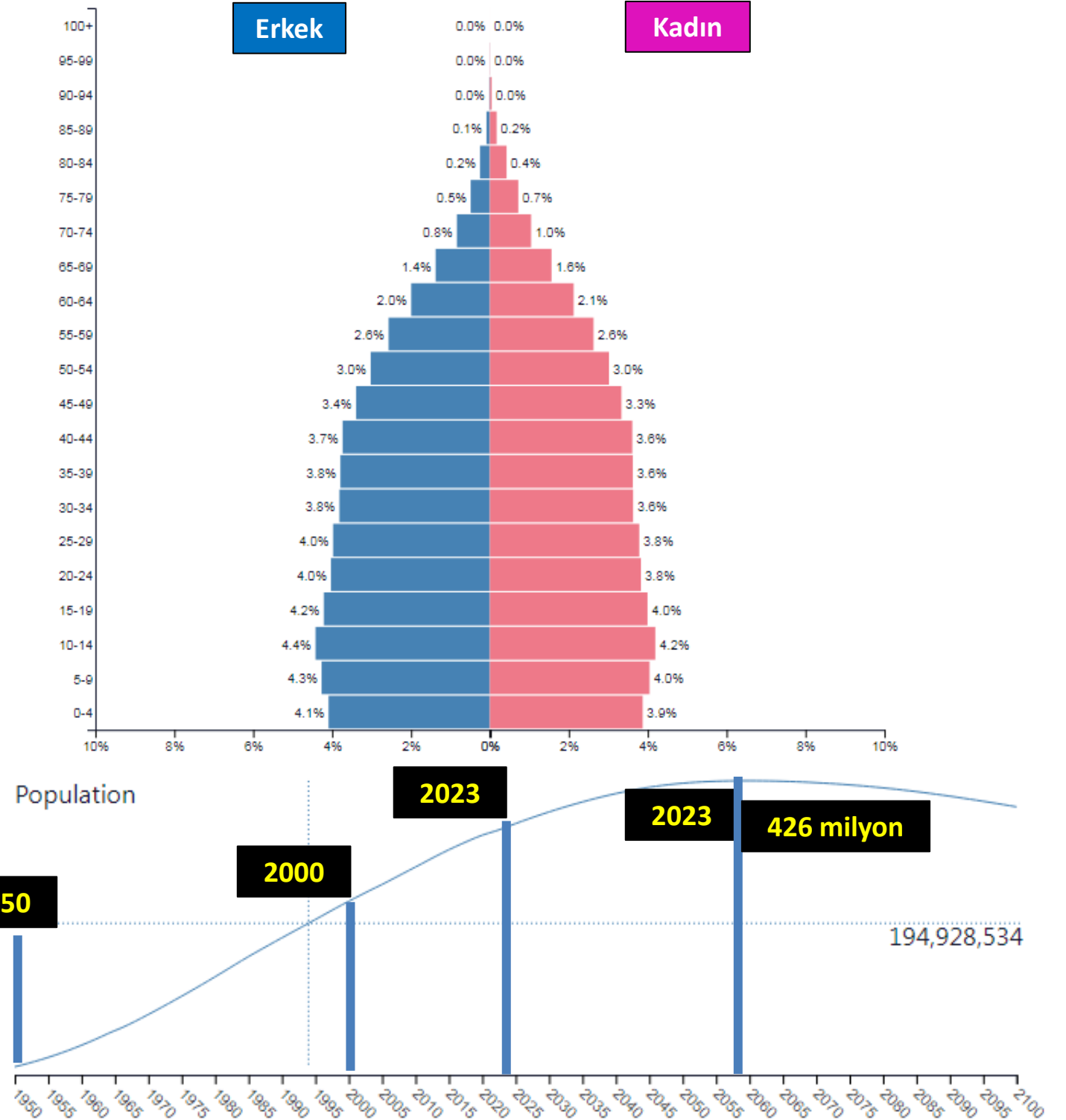
- 1970'te binde 25
- 2000'de binde 14'e
- 2015'te binde 12'ye
- 2023'te binde 11'e düşmüştür.

Endonezya'daki önemli nüfus politikalarından biri, nüfusun ülkedeki dağılımına yönelik olmuştur.

- Göç programı belirlenmiş,
- Nüfusun bir kısmı yerleşmelerin çok az olduğu adalara yerleştirilmeye çalışılmıştır.

1950'li yıllarda uygulanan bu politika, adaların gelişmişlik düzeyleri ve doğal kaynaklarının farklı olmasından dolayı başarılı olamamıştır.

Endonezya nüfusun yarısından fazlası ülkenin yalnızca %67'sini kaplayan Java, Madura, Bali ve Lombok adalarında yaşamaktadır.

ÇİN HALK CUMHURİYETİ

Nüfusu: 1 milyar 426 milyon (2023)

Başkenti: Pekin

Resmi Dili: Çince

Din: Budizm

Alanı: 9.597.000 km²

Bulunduğu kıta: Asya

Dünyanın en kalabalık 2. ülkesi

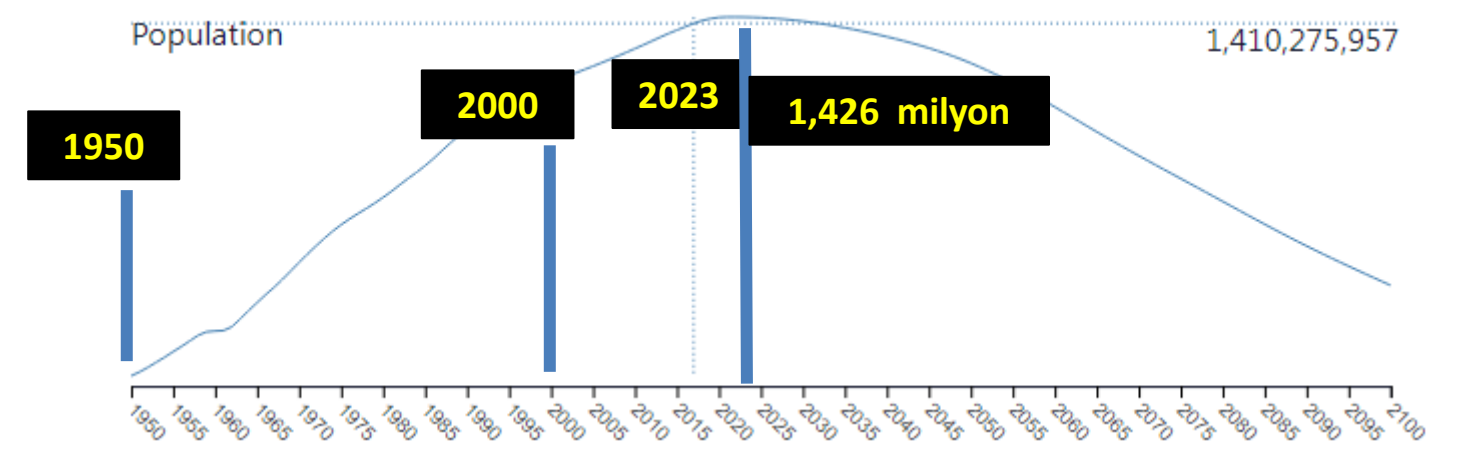
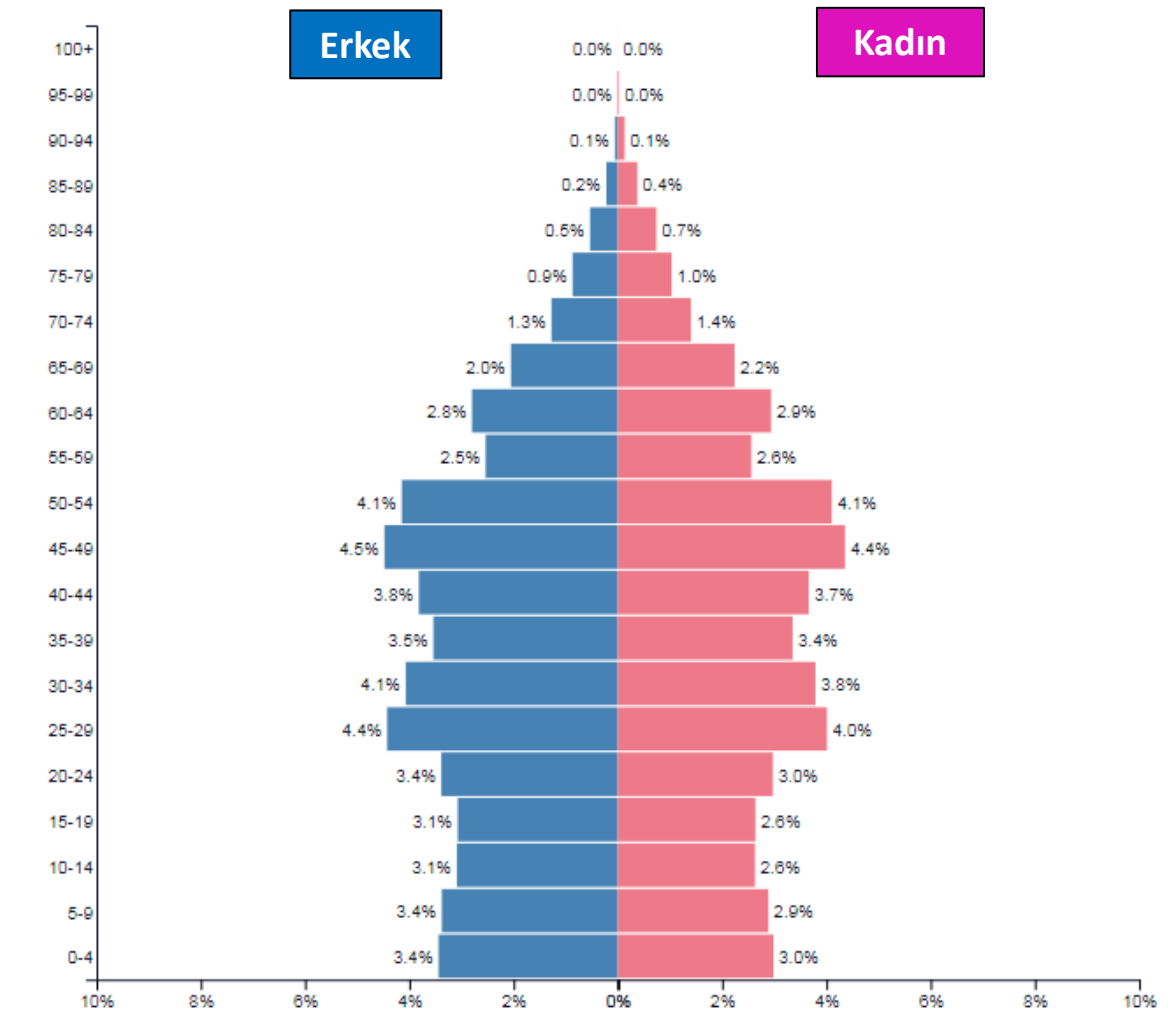
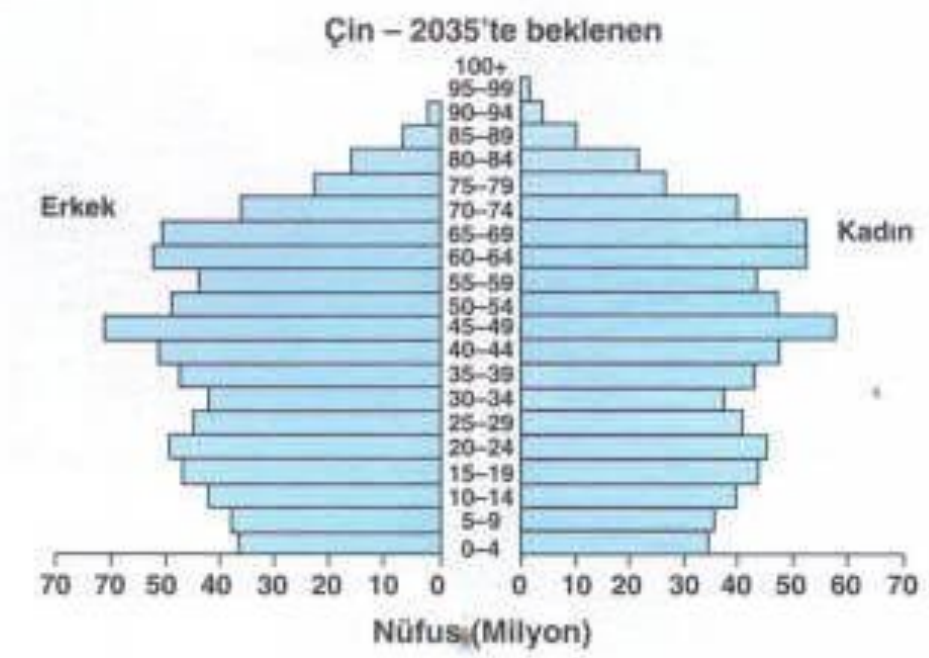
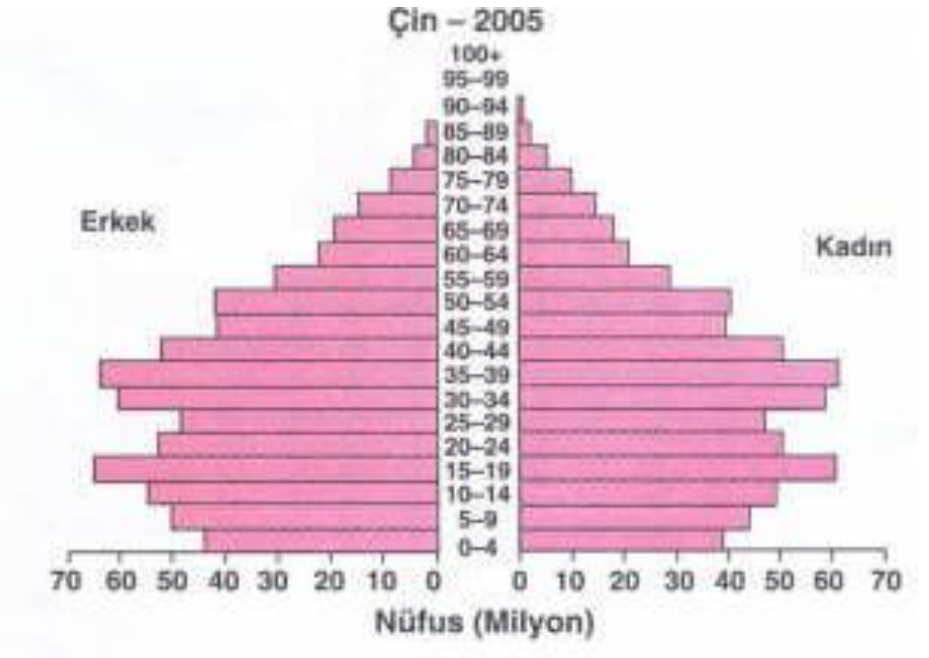
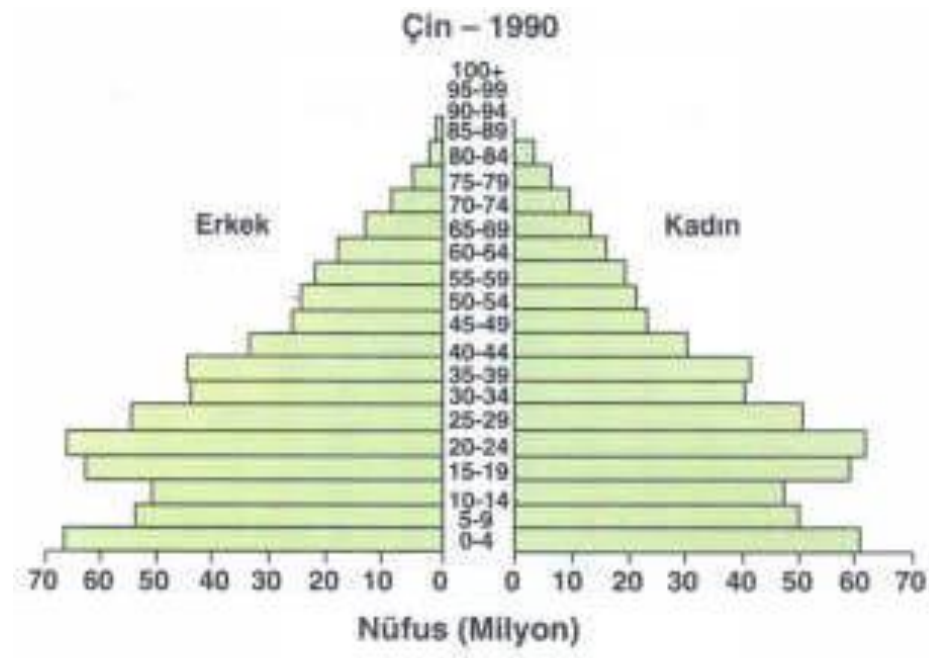
ÇİN'DE NÜFUS POLİTİKALARI

- 1949-1976 arasını devlet tarafından çok çocuk yapılması teşvik edilmiş ve Çin nüfusu hızla artmıştır.
- 1960'lı yıllarda gerçekleşen nüfus patlaması döneminde, sadece 1963 yılında 33,5 milyon bebek doğmuş ve Çin nüfusu 3 yılda 90 milyon kişi artmıştır.
- Birinci dönemde Çin'de nüfus artış hızı %30'lara kadar çıkmış ve 1949 yılında 560 milyon olarak tahmin edilen ülke nüfusu, 1976 yılında 950 milyonu bulmuştur.
- 1979 yılında Çin yönetimi, evli çiftleri tek çocuk sahibi olma konusunda ikna etmeye yönelik bir politika izlemeye başladı. Resmen ilan edilmeyen bu "tek çocuk politikası" başlarda gevşek tutuldu ve istenen sonucu vermedi.
- 1982 yılında Çin'in nüfusunun 1 milyarı geçtiği duyuruldu.
- Aynı yıl "tek çocuk politikası"nda zorlamaya gidilmesi kararlaştırıldı.
- Birden fazla çocuğa sahip olan eşlerden birinin kısırlaştırılması, ikinci çocuğu olanların para ve hapis cezasına çarptırılması gibi sıra dışı uygulamalar etkili oldu ve 1980'li yıllarda %20'lerde olan nüfus artış hızı, 1985'te %14'e kadar geriledi.
- Uygulanan tek çocuk politikası özellikle kırsal bölgede büyük tepkiyle karşılandı. Çin'de erkek çocuk önemliydi ve özellikle köylerde yaşayan insanların tarlalarda çalıştırmak üzere erkek çocuklara ihtiyacı vardı. Ayrıca, ülkedeki cinsiyet dengesi de erkeklerin lehine değişmeye başlamıştı. Bu nedenle Çin yönetimi 1980'li yılların sonuna doğru uyguladığı sert nüfus politikasını özellikle kırsal kesimde gevşetti. İlk çocuğun kız olması durumunda dört yıl sonra ikinci çocuğun yapılmasına izin verildi.

Çin'de uzun yıllar boyunca uygulanan nüfus artış hızını azaltıcı politikalar (1970-2015) sayesinde nüfus artış hızı önemli oranda azalmıştır (1970: %27, 2015: %5). 2012'den sonra iki aşamalı bir politikayla tek çocuk politikasını gevşemeye kaldırmıştır. Buna karşılık 2015 yılında başta yaşlı nüfus oranının artması gibi çeşitli gerekçeler gösterilerek bu nüfus politikasından vazgeçilmiştir.

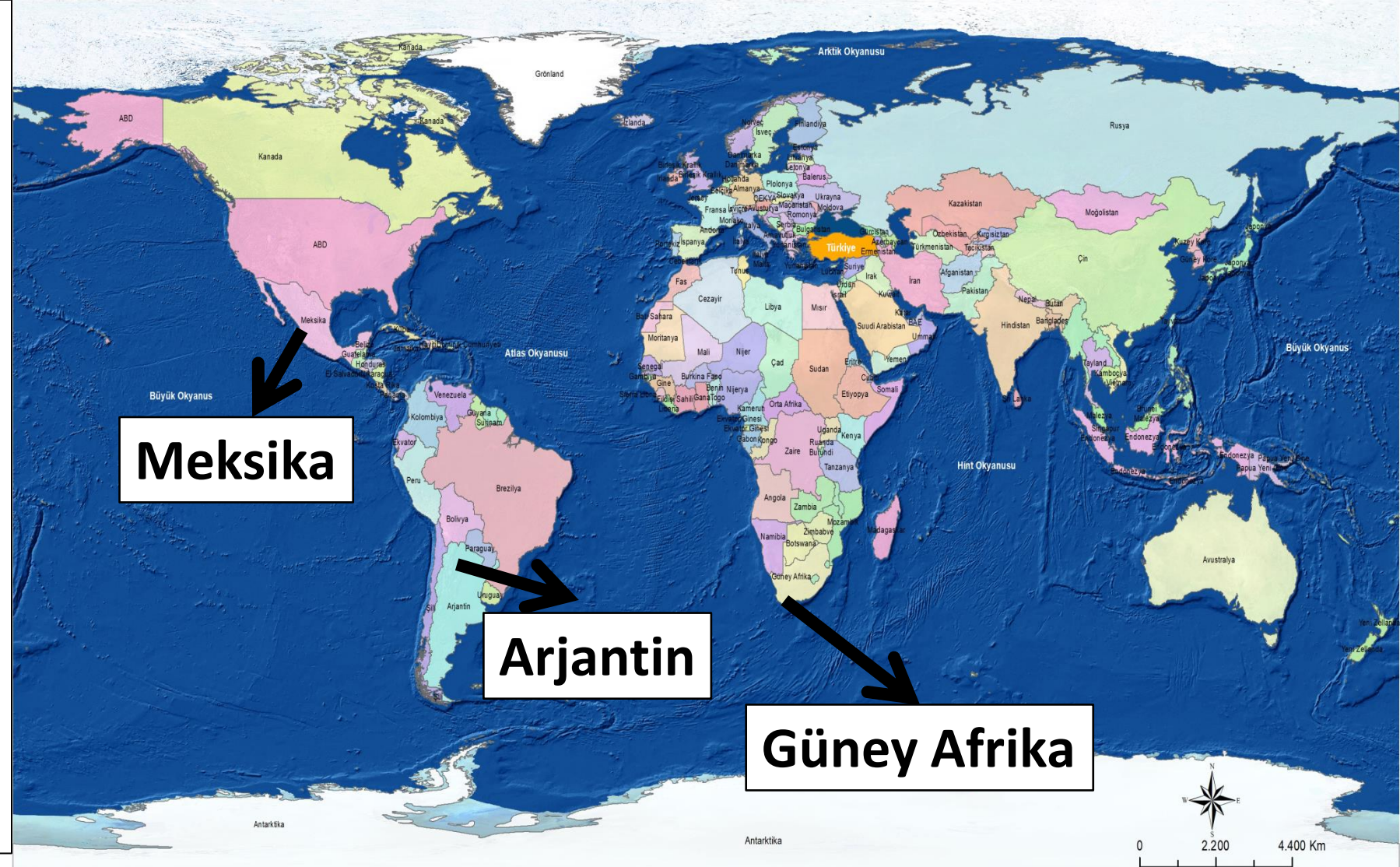
1990'lı yıllardan itibaren ülkenin ekonomik olarak gelişmeye başlaması ve yaşam standartlarının da yükselmesiyle birlikte nüfus artış hızı iyice azaldı. 1995 yılında %11'e düşen nüfus artış hızı, 2005'te %6'ya, 2015'te ise %4,5'e kadar geriledi.

Çin Ulusal İstatistik Bürosu: **Çin'in nüfusu 62 yıl sonra ilk kez azaldı.** 2022'de 850 bin düşerek 1 milyar 411 milyon 800 bine indi. Çin'de 2022'de 1000 kişi başına düşen doğum sayısı 6,77'de kalarak, 1961'den bu yana en düşük düzeye geriledi.1

Nüfusu Korumak ve Niteliğini İyileştirmek

Sahip olunan kaynaklarla nüfus miktarının ya da ekonomik büyümeyle nüfus artış hızının paralel olduğu yerlerde uygulanan mevcut nüfusu koruma ve nitelik yönünden iyileştirmeyi amaçlayan politikalardır. Günümüzde **Meksika**, **Arjantin** ve **Güney Afrika Cumhuriyeti** gibi gelişmekte olan ülkelerin büyük bir kısmı bu politikaları uygulamaktadır.

Dengeli nüfus, ülkelerin devamlılığı ve iş gücü ihtiyacının karşılanması için önemli bir unsurdur. Ancak bazı ülkelerin nüfuslarının azalmaya başladığı ve bu ülkelerin gelecekte büyük sıkıntılar yaşayacağı öngörülmektedir. Bu ülkeler, nüfuslarını artırmak için çeşitli politikalar uygulamaktadır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi böyle bir ülkeye ait özellik olamaz?

A) Yaşlı nüfus miktarı fazladır.

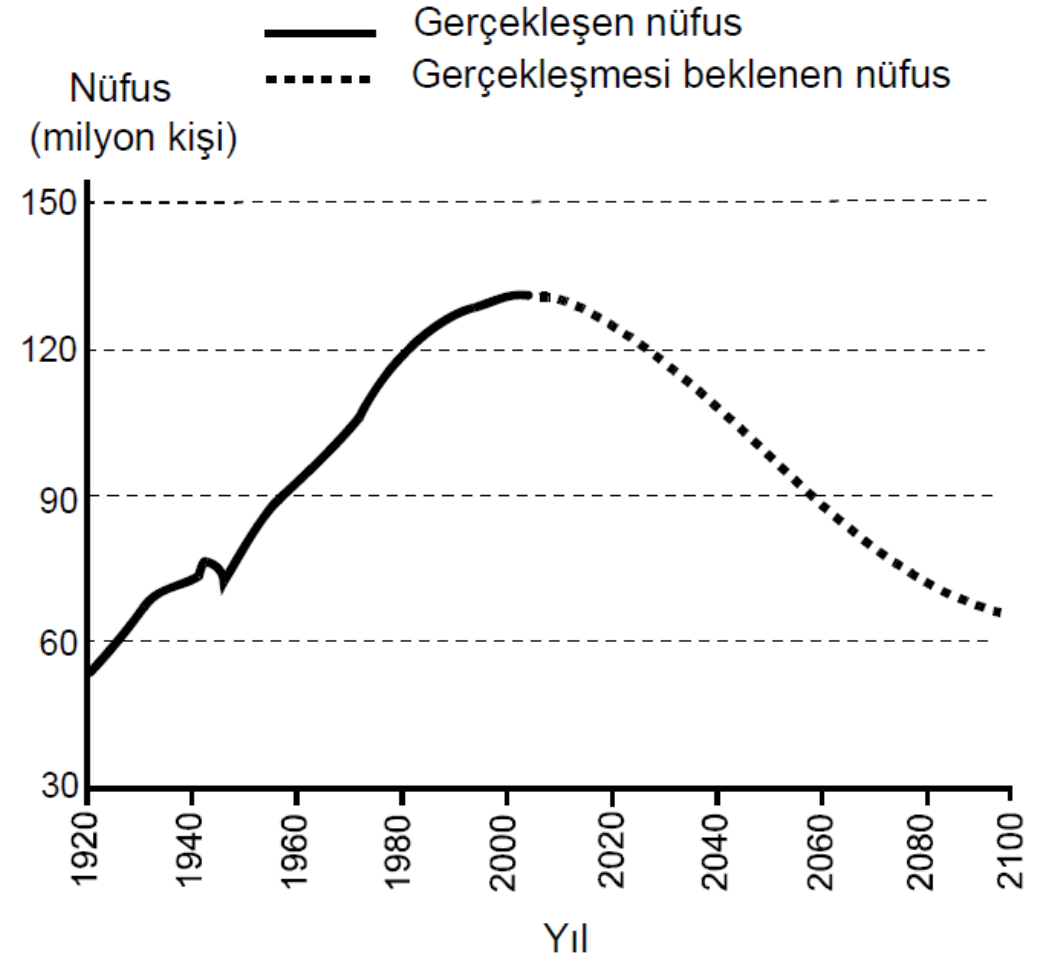
B) Nüfus piramidinin tabanı dardır.

C) Sanayi ve hizmet sektöründe çalışanların sayısı fazladır.

D) Eğitim, sağlık ve kültürel hizmetler gelişmiştir.

İç göçler fazladır.

Yandaki grafikte, Japonya'nın 1920-2005 yılları arasındaki nüfusu ve bugünkü nüfus politikası sürdürüldüğünde 2100 yılına kadar gerçekleşmesi beklenen nüfusu gösterilmiştir.

Bu beklentinin gerçekleşmesi durumunda Japonya'da, 2005 yılından sonra aşağıdakilerin hangisinde artış görüleceği savunulabilir?

- A) Yaşlı nüfus oranında
- B) Aktif nüfus miktarında
- C) Nüfus yoğunluğunda
- D) Doğum oranında
- E) Erkek nüfus oranında

Aşağıda, bir ülke nüfusu içerisindeki yaşlı nüfus oranının artışıyla ilgili olarak bazı yargılar verilmiştir.

I. İnsan gücü bakımından ülke savunmasını zayıflatır.

II. Kamunun tasarruf oranını yükseltir.

III. Göçmen işçi ihtiyacını artırır.

IV. Sosyal güvenlik kurumlarının giderini artırır.

Buna göre, yukarıdaki yargılardan hangileri yanlıştır?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve III

D) II ve IV

E) III ve IV

K ülkesi nüfus artış hızını artırıcı, L ülkesi ise nüfus artış hızını azaltıcı politikalar izlemiştir. Her iki ülke de uzunca bir dönem uyguladıkları bu politikalarda başarıya ulaşmıştır.

Bu ülkelerle ilgili olarak,

- I. K ülkesinde genç nüfus oranı artmıştır.
- II. K ülkesinde yaşlı nüfus miktarı azalmıştır.
- III. L ülkesinde doğum oranı azalmıştır.
- IV. L ülkesinin genç nüfus oranı artmıştır.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) I ve II

I ve III

C) II ve III

D) II ve IV

E) III ve IV

Bir ülkede son on yıl içerisinde genç ve dinamik nüfus oranı, doğal kaynakların tüketimi ve kentleşme hızı artmıştır.

Yukarıdaki bu değişimlere paralel olarak aşağıdakilerden hangisinin de arttığı kesinlikle söylenir?

- A) Kadın nüfus oranının
- B) Tarımla uğraşan nüfusun
- C) Ortalama yaşam süresinin
- D) Nüfus artış hızının
- E) Okuryazar oranının

 irfanlandiya_cografya

www.irfanakar.com

 İrfan Akar

KAYNAKLAR

- 11. Sınıf MEB kitabı
- <https://apjff.org/-Vaclav-Smil/2411/article.html>
- <https://www.populationpyramid.net/japan/2020/>
- <https://www.populationpyramid.net/indonesia/2023/>